

Høringssvar indkommet ved den offentlige høring af den reviderede danske PEFC-ordning

Der er indkommet høringssvar fra følgende interessenter:

1. Dansk Skovforening (DS)
2. Naturstyrelsen (NS)
3. Skovdyrkerne Vestjylland (DDS vest)
4. Dansk Ornitologisk Forening (DOF)
5. Friluftsrådet (FR)
6. KW-PLAN Aps (KWP)
7. Bo K. Stephensen (BKS)
8. Stiftelsen Sorø Akademi (SSA)
9. Skov- og Landskabsingeniørfirma Thyge Andersen (SLTA)
10. Swedac (SW)
11. DANAK (DA)
12. Danmarks Naturfredningsforening (DN)
13. Skovdyrkerne Øst (DDS øst)
14. Dansk Skov Entreprenør Forening (DSF)
15. NEPCon (NC)

Generelle bemærkninger til den reviderede PEFC ordning

Bemærkning	Afsender
Skovforeningen står bag det forslag som er sendt i høring og vi har ikke yderligere bemærkninger	DS
Styrelsen har som bekendt deltaget i den ene af de 2 arbejdsgrupper og har redegjort for sine synspunkter i forholdet til indholdet af kravene til skovdriften. Naturstyrelsen finder, at den foreliggende reviderede PEFC-ordning og de nye krav til skovdriften udgør et fornuftigt kompromis mellem de forskellige synspunkter i arbejdsgruppen	NS
DSF har set det foreliggende forlag igennem og konkluderer, at ændringerne ligger på det administrative område og ikke på det operative, som vedrører skoventreprenører. Hvis vores konklusion er korrekt har vi ingen kommentarer eller indsigelser til den foreliggende revision.	DSF
Friluftsrådet finder den reviderede danske PEFC ordning klart forbedret på friluftsområdet. Ordningen tager udgangspunkt i et bæredygtighedsprincip, der beror sociale, økologiske og økonomiske grund-elementer - social, økologi og økonomi. Her er det vigtigt for Friluftsrådet at understrege, at de tre grundelementer skal prioriteres i en ligevægtig balance også under auditeringen. Det er tydeligt, at certificeringsordningen er skabt på baggrund af en økonomisk markedsstrategi, der skal sikre, at træ fra dansk skovbrug	FR

Bemærkning	Afsender
<p>kan sælges bæredygtigt på et internationalt marked.</p> <p>For at skabe troværdighed omkring certificeringsordningen er det afgørende, at der sikres gennemsig-tighed. Friluftsrådet peger derfor på, at der skal være et "offentlig resume" tilgængeligt på PEFC's hjemmeside for hver certificeret skov. I høringsmaterialet finder Rådet ingen krav om et offentligt til-gængeligt resumé, hvilket undrer Rådet. Et netop sådan krav om gennemsig-tighed er formålstjenstligt over for både ejere, ansatte, brugere, producenter og forbrugere.</p> <p>Certificeringsordningens sociale element er især rettet mod et lodsejeransvar i forhold til rekreation. Friluftsrådet understreger derfor vigtigheden at PEFC certificerede skove informerer om friluftslivets muligheder for lokalbefolkningen. Som der står indledningsvist i PEFC's Skovstandard "... der stilles mere vidtgående krav til skovdriften og dokumentationen af denne i PEFC certificerede skove, end hvad op-fyldelsen af dansk lovgivning kræver.", betyder det, at de enkelte kriterier skal tolkes med udgangspunkt i denne sætning, og derfor forventer Friluftsrådet også at certificerede skove bidrager til bedre rekreati-ve muligheder end lovgivningen tilsigter, også i de private skove.</p> <p>Ser man på sammensætningen af arbejdsgruppens interessenter, er gruppen stærkt repræsenteret af det private skovbrugs erhvervsinteresser. Dette afspejler sig i den nye standard, der i lang højere grad giver ejer/forvalter en større frihed og fleksibilitet i forhold til driftsmetoder, men så længe de rekreati-ve muligheder ikke begrænses heraf har Friluftsrådet ikke yderligere kommentarer.</p> <p>Endeligt vil Friluftsrådet gerne takke for muligheden for at deltage i revisionen af den danske PEFC-ordning. Friluftsrådet kan stå inde for den nye PEFC-ordning, og finder den ikke begrænsende i forhold til friluftsliv og naturoplevelser.</p>	
<p>Generelt er der tale om et klart forbedret og mere smidigt grundlag for en certificering uden, at det af den grund er blevet tandløst og ligegyldigt. For Stiftelsen Sorø Akademi er det således fortsat efter den nye standard – måtte den blive en realitet – en vanskelig overvejelse om man skal lade sig certificere.</p> <p>En lang række af standardens bestemmelser vil koste os penge i forhold til fuld handlefrihed (under overholdelse af gældende lovgivning). Men sådan skal standarden efter vores opfattelse også være for at give mening. Et par steder finder vi dog at afvejningen er blevet unødigt restriktiv (se bemærkninger til de relevante punkter)</p>	SSA
<p><u>Generelt:</u></p> <p>I vort perspektiv er skovcertificering en mulighed for at forbedre skovejernes markedsadgang gennem en dokumentation for, at skovproduktionen er 'i orden' efter nærmere angivne kriterier. Skovejerens omkostning for at opnå denne forbedrede markedsadgang er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visse driftsrestriktioner. • Omkostninger til at etablere og vedligeholde et dokumentationssystem. <p>Vi finder, at det foreliggende udkast fejler på begge områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der er for mange unødige driftsrestriktioner - især for det næringsfattige plantageskovbrug. • Omkostningerne er (forbliver) for høje - især for de mange mindre ejendomme på under 100 ha plantage er det ikke realistisk, at hente certificeringsomkostningerne hjem ved en merpris i markedet. 	DDS Vest

Bemærkning	Afsender
<p><u>Restriktioner:</u> Det ligger i sagens natur, at den praktiske skovdrift på en certificeret ejendom skal konvergere mod 'certificeret idealtilstand' der adskiller sig fra 'resten af erhvervet'. Men det forekommer, at man vælger et meget snævert udgangspunkt, der set vest fra israndlinien, hverken er praktisk eller ideelt - man afskærer sig fra alt for mange muligheder for godt skovbrugshåndværk, der over tid vil bidrage til en gunstig skovudvikling, ved fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ikke at kunne grundgødske - fx i form af recirkulering af slam og aske efter nærmere retningslinier. • Ikke at kunne stødrydde og reolpløje, når det skønnes berettiget - naturligvis ikke som standardprocedure, men som en oplagt og acceptabel løsning i forbindelse med skifte af træart og dyrkningssystem på de lokaliteter, hvor det er fordelagtigt (måske næsten en forudsætning). • At stille krav om reduceret jordbearbejdning (max. 60%) af kulturarealet - er der nogen i arbejdsgrupperne, der i praksis har prøvet at kultivere i hedeskovbruget uden jordbearbejdning og har gode erfaringer med det, hører vi gerne om det?! <p>I forlængelse heraf, kan man måske reflektere over, hvorfor det i det hele taget skulle være ideelt at fastholde en forarmet skovtilstand - som dybest set er resultatet af menneskelig kulturpåvirkning (dårlig dyrkningspraksis)?</p> <p>Og tilsvarende om er det hensigtsmæssigt ikke at høste fordele af nyere tids dyrkningserfaring og den kulturtekniske udvikling, når det nu kan bidrage til en øget produktion af træ, som alle er enige om er en mangelvare i fremtiden, ikke mindst i det globale miljøregnskab?</p> <p>Vi finder endvidere, at det er unødigt restriktivt, at det 'intensivt drevne areal' - som i definitionen omfatter både juletræer, pyntegrønt og vildtagre kun må udgøre maksimalt 10% af det skovbevoksede areal. Her virker 15-20% mere rimeligt - alternativt et acceptabelt minimumsareal på fx 3 ha uanset ejendomsstørrelse.</p> <p><u>Omkostninger:</u> Omkostningerne til registrering og løbende dokumentation er prohibitivt høje - især for små ejendomme med lav produktion. En gennemgang af en række grønne driftsplaner for mindre-mellemstore vestjyske plantager viser en planhugst på 3-7 m³/ha/år. For en ejendom på fx 50 ha giver det en planhugst på omtrent 250 m³. Med et normalt sortimentsudfald er det måske halvdelen, der giver en merpris på 10 kr/m³ - svarende til 1.250 kr/år til dækning af omkostninger (og driftsrestriktioner).</p> <p>Det hænger ikke sammen og skal certificering af mindre ejendomme være realistisk, skal gruppecertificering forsimples væsentligt - således at der i praksis ikke blot er tale om individuel certificering under en paraply.</p> <p>Løsningen for gruppe kunne fx være, at certificering fx kunne være et til / fravalg for medlemmer af en Skovdyrkerforening (eller anden anerkendt skovforvaltning), hvor man udfra simple tjeklister (og færre restriktioner) i forbindelse med konsulentbesøget, tog stilling til, om træet kunne sælges som PEFC certificeret - gennem skovdyrkerforeningen.</p>	

Bemærkning	Afsender
<p>En sådan løsning vil naturligvis være mindre fintmasket, men ikke fjern fra praksis under andre nationale standarder, hvor træet også ender med at være 'PEFC certificeret'.</p>	
<p>DOF finder det positivt, at der fortløbende arbejdes med certificeringsordningernes regler, og foreningen håber, at der kan ske forbedringer til gavn for biodiversiteten og naturgrundlaget. Foruden at gøre opmærksom på det fortsatte behov for bedre stikprøve- og kontrolsystemer, vil vi gerne fremhæve to forhold, hvor der virkelig er brug for øget opmærksomhed og kriterier for bæredygtighed. Det drejer sig om brug af rodenticider i skovbruget samt skovningsarbejde i yngletiden.</p> <p>Rodenticider Der er i de senere år fremkommet flere og flere undersøgelser, der viser, at brug af rodenticider (mod mus og rotter) er et stort problem for rovfugle, ugler og andre museædende rovdyr, der ophober giftene og til sidst dør af disse giftstoffer. Det er ikke mindst problematisk, hvor rodenticider bruges i naturen, som fx i skovene, hvor især visse private skovbrug har brugt rodenticider i store mængder i løvskovsnyplantninger. Yderligere baggrundsinformation kan fx søges på følgende link (DMU, 2010): http://www2.dmu.dk/Pub/FR788.pdf</p> <p>I øjeblikket er der på det danske marked ingen lovlige musemidler, der må anvendes i naturen, inkl. skovene. Men skulle der senere komme nye, lovlige midler på markedet, finder DOF, at det under alle omstændigheder er ubæredygtigt og økologisk uforsvarligt, at giftdræbe store mængder mus, når det gennem en årrække har vist sig, at der glimrende kan drives fornuftigt skovbrug i Danmark uden brug af rodenticider og andre pesticider. Det har bl.a. statsskovbruget vist.</p> <p>Skovningsarbejde i yngletiden I takt med intensivisering og effektivisering af dele af skovbruget, både det private og det offentlige, har DOF i stigende omfang konstateret, at der gennemføres meget omfattende skovningsarbejder i fuglenes primære yngletid (1/3 – 31/8). Da mange fugle herved forstyrres kraftigt og får reder, æg og unger ødelagt (i strid med EU-fuglebeskyttelsesdirektivet), har foreningen argumenteret for, at der generelt bør indføres skærpede regler for skovningsarbejde i yngletiden. Det kan dreje sig om deciderede forbud mod rydninger i visse typer af områder, men også om indførelse af regler for skærpet opmærksomhed og undersøgelser inden og under skovningsarbejdet samt bedre planlægning af skovningsarbejde i det hele taget.</p> <p>DOF ser meget gerne, at skovcertificeringsordninger som PEFC, af hensyn til biodiversiteten og naturgrundlaget samt af hensyn til ordningernes omdømme og troværdighed i offentligheden, går foran og indarbejder disse naturhensyn i certificeringsreglerne.</p>	DOF
<p>Grundlæggende bør man se på biodiversiteten i disse PEFC skove, det betyder at der bør udarbejdes en biodiversitetsplan for hver enkelt skov, det har man ikke i dag. De beskyttede naturtyper skal gennemregistreres for flora og fauna, faktisk bør man få styr på ens skov flora og fauna også uden for de § 3 beskyttede områder. Det helt store problem er hvem skal gøre dette ?. Lodsejeren bliver nødt til at hente hjælp ude fra, det kan så være forskellige konsulentfirmaer, men de skal helst have et lokalkendskab, så kan det godt komme til at knibe. Det er faktisk sådan, at der kun er få der har en bred biodiversitetsindsigt her i DK. Det må også være klart, at en PEFC skovstandard må være noget ekstraordinært, som kræver ekstraordinære løsninger. Et andet problem er hvem skal i grunden kontrollere at en lodsejer føre tiltagene ud i livet ?. Det kan jo godt blive en sovepude med et flot mærkat uden noget reelt indhold, men det er så det, den nye PEFC skovstandard kan få indordnet, hvem der har ansvar for hvad.</p>	BKS

Bemærkning	Afsender
<p>Punkt 2.12 omhandler noget med en sortliste, som skovejere skal være bekendt med, men de skal vel også være bekendt med rødlisten og de arter der tilknyttet skoven.</p> <p>Punkt 2.6 Gamle karakteristiske træer skal bevares, men hvem skal udvælge dem ? og hvor gamle skal de være for at komme i betragtning ?. Bør man ikke bevare alle træer med spættehuller og redekolonier permanent. Det er sådan, at man ikke må fælde nogle træer med hulninger/spættehuller/reder i en bestemt beskyttelsesperiode, men hvem kontrollere dette ?. Jeg har set flere steder, at man ikke opfylder dette, det sker overalt.</p> <p>Punkt 2.3 Det er godt, hvis man vil skabe noget mere ved i disse skove, det gælder vel også grenbunker.</p> <p>Punkt 3.4 som omhandler fortidsminder, træer på gravhøje i disse skove bør fældes, det bør også være en ordening i denne skovstandard. Højagre bør sikres, en generel kortlægning af kulturhistoriske elementer i skoven bør gennemføres.</p> <p>Man kommer ikke så meget ind på sikringen af flagermusarterne i disse skove, der har jo været en del debat om disse i skovforeningens regi. Der er udgivet en brochure om disse. Men igen man er nød til, at vide hvor de holder til i de enkelte skove. Så punkt 2.6 er ret vigtig her. Her kræver det også specialviden at få lokaliseret deres levesteder, igen så er der få mennesker, der har denne i DK. Jeg har undret mig noget over de ledere, der har været i bladet "Skoven" der har omfattet disse habitatarter. Men som sagt, man kan ikke beskytte sjældne arter i disse skove, hvis man ikke kender dem og deres levesteder, her er igen specialviden fordret. Men hvor skal alt den viden dog komme fra ?. Så en biodiversitetplan bør være obligatorisk i en nye skovstandard. En skovejere som kender hver en bille og hvert et blad, det ville da være et drømmescenario</p>	
<p>Swedac ser i dagsläget inte någon möjlighet att skapa en certifiering under ackreditering på ett system som bygger på ett av PEFC Danmark skapat nytt ledningssystem. Som ni redan känner till så bygger den svenska modellen på ett redan vedertaget ledningssystem ISO 14001 med tillkommande krav från PEFC Sverige.</p>	SW
<p>Generelle bemærkninger:</p> <p><u>ISO 9001 og ISO 14001</u></p> <p>DANAK mangler helt overordnet beskrivelse af baggrunden for PEFC Danmarks henvisninger til ISO 9001:2008 og/eller ISO 14001:2004.</p> <p>DANAK mangler beskrivelse af, om certificeringsorganet alene skal være akkrediteret til PEFC certificering eller om en akkrediteret ISO 9001:2008 og/eller ISO 14001:2004, suppleret med krav i PEFC certificeringen kan udgøre PEFC's krav til akkreditering og dermed notifikation af certificeringsorganet??</p> <p>DANAK mangler beskrivelse af, om en ISO 9001:2008 og/eller ISO 14001:2004 med supplerende krav i PEFC certificeringen kan udgøre grundlaget for en PEFC certificering?</p> <p>I bekræftende fald mangler DANAK en beskrivelse af, hvordan PEFC Danmark vil vurdere, at de supplerende krav til PEFC certificering er opfyldt?</p> <p>DANAK har bemærket, at "The Swedish PEFC certification system for sustainable forest management PEFC SWE 001:3" har en meget tydelig beskrivelse af ISO 14001 i 8.2.1 "Management system in Direct Certification" og en krydsreferenceliste i "Appendix C"</p>	DANAK

Bemærkning	Afsender
<p>samt i 8.2.2 "Management system i groupcertification".</p> <p>DANAK har bemærket, at "PEFC Sweden Requirements at group-certification PEFC SWE 004:3" stiller krav om interne auditorers kendskab til ISO 14001 (afsnit 3.2 10. punkt, afsnit 3.4 10. punkt og afsnit 4.2 8. punkt).</p> <p>DANAK har bemærket, at "PEFC Sweden - Requirements for Certificationbodies PEFC SWE 005:3" giver mulighed for et certifikat med PEFC certificering i kombination med ISO 14001 (afsnit 6 om certifikater).</p> <p><u>DS/EN ISO/IEC 17021</u> DANAK kan oplyse, at DS/EN ISO/IEC 17021:2006 og ISO 19011:2002 senest 1. februar 2013 erstattes af DS/EN ISO/IEC 17021:2011.</p> <p>Væsentlige punkter fra 19011 er blevet indarbejdet i den nye udgave, og DANAK har noteret sig, at der er tre væsentlige krav, certificeringsorganer især skal bemærke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompetence: efter redefinering af kriterier skal alle auditorer reevalueres • auditproces: der skal foreligge detaljeret auditprogram for hele certificeringsperioden • auditrapport: auditrapport skal indeholde fyldestgørende beslutningsgrundlag for certificeringen <p><u>Overholdelse af lovgivning</u> I udkast til revideret standard august 2011: Det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift er Skovloven og Naturbeskyttelsesloven specifikt nævnt i afsnit 5.2 Det lovgivningsmæssige grundlag. Til gengæld er de generelt begge nævnt sammen med mange andre gældende love i Bilag 1 – Relevant dansk lovgivning i udkast til revideret standard august 2011: PEFC DK 001-X Skovstandard.</p> <p>DANAK ønsker en præcisering af, om der i Skovloven og/eller Naturbeskyttelsesloven er krav, som kan opfattes som overordnede og/eller supplerende krav til PEFC certificeringen som certificeringsorganet skal have procedurer for at auditere virksomheden efter og som DANAK skal overvåge, at certificeringsorganet følger.</p>	

Bemærkninger til Det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
5.2	Det lovgivningsmæssige grundlag	Se generel bemærkning om Skovloven og/ Naturbeskyttelsesloven	DANAK
7.2	Akkrediteringsorgan: PEFC bygger på uafhængig akkreditering af certificeringsorganer. Det er derfor et ufravigeligt krav at alle certificeringer, der udføres efter den danske ordning udføres af uafhængige PEFC notificerede certificeringsorganer, som er akkrediteret af DANAK eller andet valgfrit europæisk akkrediteringsorgan, der er medlem af European Cooperation for Accreditation, (EA) og/eller det internationale akkrediterings forum (IAF) og som har underskrevet den multilaterale aftale om gensidig anerkendelse.	Afsnittet om akkrediteringsorgan er ikke forkert. DANAK plejer at foreslå følgende tekst: "Akkrediteringen kan forstås af den Danske Akkrediterings- og Metrologifund, DANAK eller af et tilsvarende anerkendt akkrediteringsorgan, som har underskrevet den europæiske samarbejdsorganisation for akkrediteringsorganers (EA) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse."	DANAK

Bemærkninger til: PEFC Danmarks Skovstandard PEFC DK 001-X

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
5	Skovejeren skal kunne dokumentere ejerskab af de arealer som indgår i certificeringen. Tvivlsspørgsmål kan dokumenteres via den statslige database: OIS eller via udskrift fra tingbogen.	Jeg har nævnt det tidligere. Denne fremstilling tillader umiddelbart ikke forpagtning. Jeg ved godt det primært er noget man ser i forbindelse med juletræer og pyntegrønt, men det kan ikke udelukkes også at finde sted i forbindelse med konventionel skovdrift. Eks. ved at en søn i gennem forpagtning driver faderens skov.	DDS øst
7.1.1	Driften af skoven skal tilrettelægges med henblik på at sikre og forbedre skovens ressourcer, herunder skovens evne til på lang sigt at producerer en bred vifte af skovprodukter og andre funktioner af værdi under hensyntagen til skovarealets forskellige anvendelsesmåder og funktioner. I 1.1.1 Vurdering af ejerens politik og målsætning	I vurdering af balance mellem hugst og tilvækst bør også indgå en eventuel skæv aldersklassedfordeling Forslag til verifikator: I 1.1.2 Vurdering af kulturregistreringer sammenholdt med ejendommens træartsfordeling	SLTA NC
7.1.2	Skovens langsigtede, stabile skovklima skal sikres og løbende forbedres. Skovdyrkning skal derfor grundlæggende sikre, at der	<i>"hvor der ikke på forsvarlig vis kan anvendes fornyelsesformer, der sikrer vedvarende</i>	NC

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	<p>skabes større frihed i valget af fremtidige foryngelsesformer. Dette skal ske på følgende måder:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ fastholdelse af tilstrækkelig vedmasse på ejendommens skovbevoksede areal. ▪ der anvendes foryngelsesformer, der hurtigt og sikkert etablerer en brugbar foryngelse. Dette er ikke til hinder for at der på egnede arealer kan anvendes naturlig succession. ▪ der anvendes foryngelsesformer, der sikrer vedvarende skovdække, hvor det er skovdyrkningsmæssigt muligt og vurderes økonomisk forsvarligt. ▪ hvor der ikke på forsvarlig vis kan anvendes foryngelsesformer, der sikrer vedvarende skovdække, kan der anvendes renafrifter. ▪ hvor der anvendes renafrifter skal disse have en udformning og en størrelse, der sikrer, at den efterfølgende kultur har en hurtig etablering og at skovklimaet og omkringliggende bevoksningers stabilitet ikke kompromitteres. Renafrifter må ikke foretages, hvor der er en biologisk rig natur knyttet til kontinuitet i skovdække og/eller stabil hydrologi. Særligt størrelsen og anvendelsen af renafrifter skal kunne begrundes. ▪ foryngelse efter renafrifter skal, med udgangspunkt i den enkelte bevoksnings størrelse, struktur og træartsvalg, tilpasses skovens udstrækning og bevoksningsstruktur, så der fremadrettet skabes mulighed for et vedvarende skovklima og en god hugstrækkefølge. Ligeledes skal der ved tilplantningen tages hensyn til natur- og kulturværdier. Foryngelsen skal ske indenfor 3 vækstsæsoner. <p>Dette er ikke til hinder for inden for skovlovens bestemmelser og dispensationsmuligheder at etablere og drive åbne naturarealer, arealer med stævningdrift, skovgræsning og arealer med intensive driftsformer samt anden særlig drift.</p> <p>I. 1.2.1. Anvendelsen af selvforyngelse og øvrige foryngelsesformer der sikrer et vedvarende skovdække, vurderes og begrundes ud fra kulturregistreringerne.</p> <p>I. 1.2.2 Anvendelsen af renafrifter vurderes og begrundes ud fra kulturregistreringerne.</p> <p>I. 1.2.3 Vurdering af balance mellem hugst og tilvækst</p>	<p><i>skovdække, kan der anvendes renafrifter”</i></p> <p>Skal det tolkes det som værende gældende i LØV såvel som NÅL hvis forholdene ikke er til at gennemføre selvforyngelse?</p> <p><i>”Renafrifter må ikke foretages, hvor der er en biologisk rig natur knyttet til kontinuitet i skovdække og/eller stabil hydrologi. Særligt størrelsen og anvendelsen af renafrifter skal kunne begrundes”</i></p> <p>Det er svært at auditere/ dokumentere at der har eller ikke har været en kontinuitetsafhængig rig natur tilknyttet en afdrevet bevoksning. Et eksempel til at illustrere intentionen med kravet ville være en fordel, således at kravet ikke bliver genstand for en subjektiv vurdering.</p> <p><i>”foryngelse efter renafrifter skal, med udgangspunkt i den enkelte bevoksnings størrelse, struktur og træartsvalg, tilpasses skovens udstrækning og bevoksningsstruktur, så der fremadrettet skabes mulighed for et vedvarende skovklima og en god hugstrækkefølge. Ligeledes skal der ved tilplantningen tages hensyn til natur- og kulturværdier. Foryngelsen skal ske indenfor 3 vækstsæsoner.”</i></p> <p>Da 1.10 også omhandler træartsvalg efter afdrift, kan man med fordel lave en henvisning til 1.10</p> <p>Forslag til verifikator: I 1.2.4 Besigtigelse af kulturearealer og renafrifter</p>	
		<p><i>”. skabes større frihed i valget af fremtidige foryngelsesformer...”</i></p> <p>Fortolkningsbidrag: F.eks muliggør fremtidig selvforyngelse.</p> <p>Anden dot: <i>”hurtigt og sikkert”</i></p>	DN

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
		<p>Kan opfattes hårdt. Som at det åbner for sprøjtning og ekstra meget jordbearbejdning f.eks. Vi har vist diskuteret det, og jeg skal ikke insistere på ændring. Påpeger det blot.</p> <p><i>”foryngelse efter renafdrifter skal, med udgangspunkt i den enkelte bevoksnings størrelse, struktur og træartsvalg, tilpasses skovens udstrækning og bevoksningsstruktur, så der fremadrettet skabes mulighed for et vedvarende skovklima og en god hugstrækkefølge”</i></p> <p>Lidt svær at forstå. Fortolkningsbidrag: F.eks. kan den fremtidige stabilitet øges ved opdeling af større afdriftsflader.</p>	
7.1.3	<p>Udnyttelse af skovens ressourcer – både træbaserede og ikke træbaserede produkter – skal ske på en måde så det ikke påvirker det langsigtede dyrkningspotentiale. For vedproduktionen er dette sikret hvis de øvrige krav i standarden er opfyldt. Såfremt ikke træbaserede produkter udnyttes kommercielt skal ejeren have etableret retningslinier for driften der sikre, at den ikke påvirker det langsigtede dyrkningspotentiale.</p>	Menes der dokumenterede retningslinjer?	NC
		Juletræer og pyntegrønt. Er det oplagt at denne produktion ikke omfattes af ikke-træbaserede produkter?	DDS øst
7.1.4	<p>Intensive driftsformer kan anvendes på maksimalt 10 % af ejendommens skovbevoksede areal. Det er tilladt at have intensive driftsformer på op til 15 % af ejendommens skovbevoksede areal indtil 10 år efter standardens ikrafttræden (for gældende certifikater) eller 10 år fra første udstedelse af nye certifikater, således at de intensivt drevne arealer efter 10 år fra standardens ikrafttræden (gældende certifikater) eller fra første certificering maksimalt udgør 10 % af skovarealet. Der skal inden for certifikatets første gyldighedsperiode foreligge en plan for udfasningen. Produktionen fra de intensivt drevne arealer kan ikke afsættes som PEFC certificeret. Dog vil vedproduktionen fra juletræs- og pyntegrønnsarealer blive anset som almindelig drift og vedproduktionen herfra kan afsættes som PEFC certificeret.</p>	<p><i>”Der skal inden for certifikatets første gyldighedsperiode foreligge en plan for udfasningen.”</i></p> <p>Hvorfor ikke fra starten?</p>	DN
7.1.5	De intensivt drevne arealer udvikles i natur- og miljøvenlig	Forslag til verifikator:	NC

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	<p>retning således at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ anvendelsen af pesticider og gødning er minimal og miljøforsvarlig ▪ ved placering af nye intensivt drevne arealer skal der tages hensyn til § 3 arealer og øvrige naturværdier ▪ gentilplantning og placering af nye intensivt drevne arealer må aldrig ske tættere end 10 meter fra § 3 arealer og vandløb. ▪ midler på WHO's liste¹ over type 1A og 1B pesticider, klorerede kulbrinter og andre meget giftige pesticider, hvis derivater forbliver biologisk aktive, samt andre pesticider som er forbudte ifølge internationale aftaler² må ikke anvendes. <p>I. 1.5.1 Vurdering af om gødningsforbruget på de intensivt drevne arealer er minimeret foretages på baggrund af gødningsplanen.</p> <p>I. 1.5.2 Vurdering af om forbruget af pesticider på de intensivt drevne arealer er minimeret foretages på baggrund af sprøjtejournal.</p> <p>I. 1.5.3 Vurdering af nye intensivt drevne arealers placering</p>	I.1.5.4 Vurdering af benyttede aktive stoffer	
7.1.6	<p>På ikke intensivt drevne arealer skal anvendelsen af gødning udfases gennem tilpasning af dyrkningssystemerne således at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ anvendelse af gødning uden for de intensivt drevne arealer ikke forekommer, hvor der er særlige hensyn knyttet til arealets næringsfattige tilstand. ▪ gødning kun må anvendes i forbindelse med kulturetablering på næringsfattige lokaliteter, hvor nåletræsarealer skal konverteres til løvtræsarealer og hvor det er kritisk i forhold til at etablere en brugbar kultur. Der skal her tages hensyn til (indregnes) det bidrag, som tilføres fra omgivelserne ▪ dyrkningssystemerne tilpasses således, at der ikke skal anvendes gødning (eller tilbageføres aske). Undtagelse herfra skal dækkes af en ekspertudtalelse med kendskab til biologiske systemer 	<p><i>" anvendelse af gødning uden for de intensivt drevne arealer ikke forekommer, hvor der er særlige hensyn knyttet til arealets næringsfattige tilstand "</i></p> <p>Jeg har læst denne sætning adskillige gange og kan ikke finde mening med den. Må der eller må der ikke anvendes gødning på arealer hvor det skal knyttes særlige hensyn til den næringsfattige tilstand? Måske logisk for nogen, men ikke for mig.</p>	DDS Øst
7.1.7	<p>På ikke intensivt drevne arealer skal anvendelsen af pesticider (herunder rodenticider) minimeres. Skovdyrkningsmæssige</p>	<i>" Uønsket plantevækst må undtagelsesvis bekæmpes i forbindelse med kulturetablering og selvforryngelse, hvor</i>	NC

¹ Link til WHO's liste over type 1a og 1b pesticider: <http://www.wpro.who.int/hse/pages/wholistpertype.html>

² Link til Stockholm Konventionen af 2001 om persisterende organiske forurenere og andre organiske forurenere: <http://www.pops.int/documents/pops/default.htm>

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	<p>alternativer og biologiske midler foretrækkes frem for brug af kemiske pesticider og rodenticider. Hvor der anvendes pesticider gælder følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uønsket plantevækst må undtagelsesvis bekæmpes i forbindelse med kulturetablering og selvforyngelse, hvor det er kritisk i forhold til at etablere en brugbar foryngelse. ▪ jord- og hormonmidler må ikke anvendes ▪ pesticider kan undtagelsesvis anvendes til bekæmpelse af invasive arter og skadevoldere, hvor der er et veldokumenteret behov ▪ hvor der anvendes pesticider og rodenticider er denne brug minimal og miljøforsvarlig og skal begrundes. ▪ midler på WHO's liste over type 1A og 1B pesticider, klorerede kulbrinter og andre meget giftige pesticider, hvis derivater forbliver biologisk aktive, samt andre pesticider som er forbudte ifølge internationale aftaler må ikke anvendes. 	<p><i>det er kritisk i forhold til at etablere en brugbar foryngelse."</i></p> <p>I praksis vil "undtagelsesvis" være svært at auditere, da man som udgangspunkt altid vil kunne argumentere for en brug af pesticider i forhold til at gennemføre en brugbar foryngelse. Ordet brugbar også er meget subjektivt.</p> <p>Forslag til tilføjelse "...og ingen andre brugbare alternativer" efter "<i>pesticider kan undtagelsesvis anvendes til bekæmpelse af invasive arter og skadevoldere, hvor der er et veldokumenteret behov</i>"</p>	
7.1.8	<p>På de ikke intensivt drevne arealer skal jordbearbejdning begrænses af hensyn til jordbundens svampe, plante og dyreliv således at:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ overfladisk jordbehandling må anvendes på maksimalt 60% af kulturarealet, hvor det er nødvendigt for at sikre foryngelsen eller et træartsskifte. ▪ dybtgrundet jordbehandling må kun finde sted punkt og stribevis. ▪ punkt og stribevis behandling må kun anvendes med en intensitet som almindelig planteafstand vil kræve. ▪ stødoptagning og dybdepløjning er ikke tilladt. Dette er ikke til hinder for at rodvæltene efter stormfald kan fjernes fra arealet. ▪ der skal kunne anføres en begrundelse for metodevalget. 	<p>Maximalt jordbearbejdning på 60 % af arealet: For et distrikt som Sorø, der traditionelt betjener sig af selvforyngelse af bøg i form af skærmfladeforyngelse, er udsigten til kun at måtte bearbejde 60 % af bevoksningens areal ikke tilløkkende. Det er hævet over enhver tvivl, at jordbearbejdning forårsaget af dyr eller maskiner er en forudsætning for at kunne selvforynge bøgen. Hvis vi havde 100 % succes de steder vi jordbearbejder ville 60 % passende fordelt også være tilstrækkeligt, men vi kan ikke forudsige nøjagtig, hvor vi får succes. Lykkes det kun på eksempelvis 70 % af de 60 % bearbejdet areal, så får vi problemer med at få en tilfredsstillende selvforyngelse igennem, og det er afgørende at det lykkes i første omgang. Dette gælder ikke mindst, når vi også skal reducere vores pesticidforbrug, som ellers kan redde en "halvforkølet" selvforyngelse med igennem.</p> <p>Stødoptagning bør undtagelsesvis tillades ved f.eks.</p>	SSA
			DN
			SLTA

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
		<p>anlæg af vildtagre</p> <p><i>"overfladisk jordbehandling må anvendes på maksimalt 60% af kulturarealet, hvor det er nødvendigt for at sikre foryngelsen eller et træartsskifte."</i></p> <p>Kommentar: Den overfladiske jordbehandling er vel først og fremmest tiltænkt i selvfor yngelser. Når man tager afstand til frøtræer, kvas på arealet og andre ikke farbare arealer i betragtning vil man sjældent opnå en procentandel over 60%. Derfor er det tvivlsomt, hvorvidt procentsatsen vil have en praktisk betydning.</p> <p>Spørgsmål: Hvis jordbearbejdning mislykkes det første år må en ny jordbearbejdning da kun ske på det område, der blev jordbearbejdet det første år?</p>	NC
		5 bullet <i>"Dette er ikke til hinder for at rodvæltre efter stormfald kan fjernes fra arealet"</i> foreslås slettet, da det fremgår af definition i ordlisten	DN
7.1.9	Anvendelsen af hjemmehørende arter skal fremmes, således at ejendommens skovbevoksede areal udgøres af en andel på minimum 20% og 55% hjemmehørende træarter på hhv. magre og gode jorder. Procentsatserne opgøres på baggrund af træarternes registrerede indblandingsprocenter	Mangler der ikke, i denne forbindelse, en kortlægning af gode og magre jorder?	SLTA
		<p><i>"Anvendelsen af hjemmehørende arter skal fremmes, således at ejendommens skovbevoksede areal udgøres af en andel på minimum 20% og 55% hjemmehørende træarter på hhv. magre og gode jorder."</i></p> <p>Dvs at ejendomme der har en andel af hjemmehørende træarter der ligger over disse procentsatser gerne må konvertere en del af dette areal til ikke hjemmehørende træarter - under forudsætning af at de andre krav overholdes?</p>	NC
7.1.10	Ikke-hjemmehørende træarter må kun anvendes, hvor de ikke truer arealets naturværdier og er lokalitetstilpassede. Følgende arealer må ikke konverteres til ikke-hjemmehørende arter: <ul style="list-style-type: none"> ▪ arealer der gennem flere omdrifter har været bevokset med samme hjemmehørende træart eller ▪ bevoksninger med en alder der væsentligt 	Arealer, der gennem flere omdrifter har været bevokset med samme hjemmehørende træart må ikke konverteres til ikke hjemmehørende træarter: For distrikter på øerne der betjener sig af selvfor yngelse af bøg, er dette i realiteten en løvtræbinding af bøgearealet til trods for at man typisk ligger med meget høje andele af hjemmehørende træarter i forvejen. Der arbejdes i	SSA

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	overstiger normal omdriftsalder for arten	forvejen med en grænse på 55 % hjemmehørende arter, som vurderes at være tilfredsstillende for de, der i fortiden her "opført sig skidt" !. Hvis man frygter, at distrikter med høje procenter hjemmehørende arter hugger voldsomt ned på disse kunne man indføre en standard om, at arealet med hjemmehørende arter maksimalt må være nedbragt 2% pr år i snit i de år man har været certificeret dog samlet maksimalt ned til 55% (og måske en yderligere grænse på 10 % i alt ?	
		Kommentar: Det er svært at dokumentere om der har/ ikke har været flere omdrifter af hjemmehørende træarter på et areal. Spørgsmål: Med flere omdrifter forstås der da mere end 1 omdrift?	NC
		Jeg kunne forestille mig at eks. DN i denne sammenhæng gerne ser en sikring af bevoksninger med stor natur- og genetisk værdi? Det lægger denne formulering ikke helt op til. Isoleret set anfører den vel at konvertering af eks. eg med højt biodiversitetsindhold gerne må konverteres til eks. bøg fra eks. Sihlwald? Hvorimod en 2. generation plantet – fremmed proveniens – bøg ikke må konverteres til eks. douglas	DDS øst
7.1.11	Der må ikke anvendes genmodificeret plantemateriale. Ligeledes må der ikke anvendes kloner som blivende træart på større dyrkningsflader	Det er tilladt at anvende poppel (alle popler er kloner) som stævningssskov (10 %). Hvad forstås ved en større dyrkningsflade?	SLTA
		Jeg tror der er behov for at beskrive formålet med dette kriterium, i kriteriet, så det bliver lettere at auditere på. Der er mange variable. Jeg har foreslået at "klon" og "blivende træart" defineres, men "større dyrkningsflade" er jo nok et fortolkningsspørgsmål.	DN
7.2.3	Skovdyrkingen skal medvirke til løbende at skabe store gamle træer og dødt ved i skoven. Ved foryngelseshugster efterlades min. 5 træer eller ca. 10 m ³ ved på roden pr. ha i produktionsskoven til naturlig henfald og død (redetræer og dødt ved). Valget af disse træer skal foretages, så evighedstræerne udgøres af langsigtede stabile arter og individer typisk fra overstandermassen. Evighedstræerne kan samles i en eller flere	Kravet om at efterlade 3 højstubbe eller 3 liggende træer kan forværre en bevoksningens sundhedstilstand, f.eks. ved insektangreb. Bør udgå	SLTA
		Det er godt, hvis man vil skabe noget mere ved i disse skove, det gælder vel også grenbunker	BKS
		<i>"I mellemaldrende bevoksninger skal der i forbindelse med driftsindgreb desuden efterlades min. 3 højstubbe</i>	DN

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	grupper i bevoksningen. Evighedstræerne kan erstattes af 5 højstubbe i de tilfælde, hvor der ikke findes egnede stabile individer. I mellemaldrende bevoksninger skal der efterlades min. 3 højstubbe (så høje som muligt) eller min.. 3 liggende træer pr. ha i alt. Herudover skal eksisterende træruiner og liggende træer under naturlig nedbrydning bevares og beskyttes.	<i>(så høje som muligt) eller min. 3 liggende træer pr. ha i alt.</i> Fremhævninng er forslag til tilføjelse Jeg ved godt at netop dette kriterium blev fremhævet som særligt forklarende. Dog synes jeg umiddelbart det er lidt svært at forstå om der eks. successivt skal efterlades minimum 3 træer i forbindelse med mellemaldrende bevoksninger plus 5 træer / 10m3 ved foryngelseshugst? Er foryngelseshugst en afdrift? Hvad nu hvis der føres plukhugst med kontinuerlig kronedække skal der så aldrig efterlades mere end 3 træer?	DDS øst
7.2.4	Der skal som minimum udlægges 7,5% af ejendommens samlede certificerede areal til biodiversitetsarealer, herunder urørt skov. Biodiversitetsarealer skal fortrinsvis udlægges, hvor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ bevaring af enestående biologiske værdier forudsætter at arealet lades urørt eller plejes hvis nødvendigt for at bevare eller forbedre naturværdierne ▪ hvor biodiversitetsarealerne herunder urørt skov mest hensigtsmæssig understøtter netværk (f.eks. korridorer) i landskabet ▪ hvor det i øvrigt ud fra en overordnet økologisk, økonomisk og social afvejning findes hensigtsmæssigt. Biodiversitetsarealerne kan ikke udelukkende bestå af lysåbne naturtyper. Hvor der på certificeringstidspunktet findes arealer med urørt skov eller biologisk særlig værdifuld skov med meget lang kontinuitet, skal disse arealer bevares og udlægges inden for 7,5% grænsen. Arealer der en gang er udlagt som urørt skov, kan ikke erstattes af anden driftsform.	Udlæg af biodiversitetsareal: Kravet er landet på 7,5 %. Det betyder konkret for en ejendom som vores, at man er nødsaget til at udlægge hidtidige rene driftsarealer til en ændret status og behandling (eller mangel på samme). Hos os – og vurderes det i denne sammenhæng typisk for ejendomme på øerne – udgøres i dag op til 5 % af arealet af arealbenyttelser der allerede eller med små ændringer kan henføres biodiversitetsskov. 5 % er således tilstrækkeligt til at sikre eksisterende omfang, medens allerede 7,5 % er udtryk for ønske om at udvide. Vi finder ikke at udvidelse af biodiversitetsarealet skal være et krav i PEFC-certificeringen.	SSA
		Kravet om 7,5 % biodiversitetsarealer bør lempes, så det skal ske inden 10 år	SLTA
		Skal biodiversitetsarealer være udpeget ved hovedevalueringen, eller er der en deadline for, hvornår arealerne skal være udlagt?	NC
		Forslag om tilføjelse af ” Eller arealer, som allerede er beskyttet ved lov” efter ” <i>Biodiversitetsarealerne kan ikke udelukkende bestå af lysåbne naturtyper</i> ”.	DN
		Er det bevidst at der ikke er anført nogen tidshorisont for identifikation og udlæggelse af disse arealer? Er det således et krav at udpegning er foretaget i forbindelse med certificering?	DDS øst
7.2.6	Karakteristiske gamle træer skal bevares. Ved planlægning og pleje af bevoksninger skal disse træer sikres tilstrækkelig med lystilgang	Gamle karakteristiske træer skal bevares, men hvem skal udvælge dem? og hvor gamle skal de være for at komme i betragtning? Bør man ikke bevare alle træer med spættehuller og redekolonier permanent. Det er	BKS

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
		<p>sådan, at man ikke må fælde nogle træer med hulninger/spættehuller/reder i en bestemt beskyttelsesperiode, men hvem kontrollere dette? Jeg har set flere steder, at man ikke opfylder dette, det sker overalt.</p> <p>Man kommer ikke så meget ind på sikringen af flagermusarterne i disse skove, der har jo været en del debat om disse i skovforeningens regi. Der er udgivet en brochure om disse. Men igen man er nød til, at vide hvor de holder til i de enkelte skove. Så punkt 2.6 er ret vigtig her. Her kræver det også specialviden at få lokaliseret deres levesteder, igen så er der få mennesker, der har denne i DK. Jeg har undret mig noget over de ledere, der har været i bladet "Skoven" der har omfattet disse habitatarter.</p> <p>Men som sagt, man kan ikke beskytte sjældne arter i disse skove, hvis man ikke kender dem og deres levesteder, her er igen specialviden fordret. Men hvor skal alt den viden dog komme fra ?. Så en biodiversitetplan bør være obligatorisk i en nye skovstandard. En skovejer som kender hver en bille og hvert et blad, det ville da være et drømmescenario.</p>	
7.2.11	<p>Spild af olie og andre miljøskadelige stoffer under skovdriftsaktiviteter og vilkårlig deponering af affald på skovarealer skal altid undgås.</p> <p>I. 2.11.1 Vurdering af omfanget af spild af olie og andre miljøskadelige stoffer og affaldsdeponering i skoven</p>	<p>Kan "<i>vilkårlig</i>" slettes?</p> <p>Forslag om tilføjelse af "samt eventuelle afværgeforanstaltninger" i indikatoren</p>	DN
7.2.12	<p>Invasive arter skal bekæmpes hvor det er økonomisk og praktisk muligt og særligt på de udlagte biodiversitetsarealer herunder i urørt skov. Skovejeren skal være bekendt med "sortlisten"³ og arter opført herpå må ikke introduceres/ indføres.</p>	<p>omhandler noget med en sortliste, som skovejere skal være bekendt med, men de skal vel også være bekendt med rødlisten og de arter der tilknyttet skoven.</p> <p>Her bør der foreligge liste / definition på hvad der udgør invasive arter, ellers kan det let blive et kontroversielt emne. Endelig, er man enig om overhovedet at foretage bekæmpelse i urørt skov (jeg har ingen personlig mening om dette)?</p>	<p>BKS</p> <p>DSS øst</p>

³ Sortlisten: <http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/invasivearter/Arter/Sortlisten/>

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
7.2.16	Vildtagre skal placeres hvor særlige vildtforvaltningsmæssige grunde taler for det. Vildtagre må ikke placeres på områder med beskyttede naturtyper. Vildtagre som er afhængige af løbende tilførsel af gødning og/eller pesticider eller omlægges regelmæssigt (max hvert 5 år) skal opgøres som en del af det intensivt drevne areal.	<p>Skovloven gælder også for disse PEFC skove, men er det en fordel ?. Liberaliseringen af skovloven af 2004, åbnede muligheden for at lodsejeren har haft mulighed for at bruge 10 % af skovarealet til naturformål, dette har resulteret i, at man har fået vildtbræmmer og vildtagre med majs på kryds og tværs i skovene + kunstige indplantede skovenge. Med disse vildtplejetiltag fjerner man en naturlig bundvegetation, som man jo bør bevare. Det er den indigene flora og fauna, der bør omdrejningspunktet i skovstandard, det går ikke med at indplante eksotiske blomsterblandinger og heller ikke ejendommelige kløverblandinger, man skaber monokulture.</p> <p>Der står i punkt 2.16 at man ikke må placere vildtagre i naturbeskyttede områder, men hvad hvis man placere dem oven på en fredet orkidé eller en sjælden plante eller svampeart ?, man glemmer her at fokusere på arterne, den biologiske mangfoldighed handler jo netop også om en artsdiversitet af autentisk oprindelse. Men vildtagre er generelt i vildskud i de danske skove, man kan placere dem i skovkanten ved disse PEFC skove ikke inde i dem, der bør være et forbud.</p>	BKS
		"Uanset disses størrelse" Bør måske være overflødig, men det er vist her, risikoen er størst for at § 28-natur forsvinder.	DN
7.3.1	<p>Der skal sikres gode muligheder for friluftsliv og naturoplevelser i skoven, blandt andet ved gode adgangsforhold, herunder opretholdelse og eventuelt. etablering af veje og stier, friholdelse af udsigtspunkter for opvækst og eventuelt udpegning af områder af særligt rekreativ værdi.</p> <p>I.3.1.1 Registreringer af skovens adgangsforhold, eksisterende veje og større stier samt særlige anlæg for friluftslivet er gennemført og anvendes.</p> <p>I.3.1.2 Vurdering af mulighederne for friluftsliv og naturoplevelser.</p> <p>I.3.1.3 Ved omlægning af skovens infrastruktur tages der hensyn til friluftslivet</p>	<p>Formuleringen i kriterium 3.1 i Skovstandarden "...sikring af gode adgangsforhold og friluftsværdier i de certificerede skove." forpligter ejerne til at gøre en ekstra indsats i forhold til gældende lovgivning. Den reviderede Skovstandard har i højere grad flere frihedsgrader end tidligere, hvilket stiller et stort krav til auditør og auditeringen. Endnu en gang understreger Rådet derfor, at der er behov for en gennemsigtig og gennemskelig ordning for offentligheden, særligt på det punkt der omhandler friluftsliv.</p>	FR
		"og anvendes" foreslås tilføjet i indikator I. 3.1.1	DN
7.3.2	Information om muligheder for adgang og friluftsliv i skoven skal	I forbindelse med kriteriepunkt 3.2 i Skovstandarden, bør	FR

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	være let tilgængeligt for offentligheden.	der knyttes et krav om kontaktinformation, således at brugere m.m. kan komme i kontakt og dialog, som beskrevet under kriteriepunkt 3.3. Ofte kan det være en barriere for dialog, at brugere ikke ved hvem, de skal rette henvendelse til. Dette kan ikke betragtes som bæredygtigt	
7.3.3	Skovbruget – ejer og medarbejdere - skal være villige til at indgå i dialog med brugere og lokalsamfundet bl.a. med henblik på at sikre en fornuftig: <ul style="list-style-type: none"> - planlægning og afvikling af friluftsliv i skoven - udnyttelse af viden om skovens natur- og kulturhistorie 	Afvikling skal rettes til udvikling.	FR
7.3.4	Der skal tages hensyn til fortidsminder og kulturhistoriske spor i driften og det skal sikres, at disse bevares	Omhandler fortidsminder, træer på gravhøje i disse skove bør fældes, det bør også være en ordening i denne skovstandard. Højagre bør sikres, en generel kortlægning af kulturhistoriske elementer i skoven bør gennemføres	BKS
7.3.6	Skovejeren skal overvåge og føre tilsyn med skovdriften og herunder sikre, at de ansatte varetager deres arbejdsopgaver sikkert og kvalificeret samt overholder de gældende retningslinier for skovdriften samt lovgivningen, herunder arbejdsmiljølovgivningen. Skovejeren bør løbende sikre den nødvendige efteruddannelse af ansatte i forhold til gennemførelsen af en bæredygtig drift.	Formålet med begge krav er vel at sikre at dem der jævnligt arbejder i skoven udfører arbejdet efter gældende retningslinjer og regler og tager de nødvendige hensyn i skoven. Kan man ikke med fordel skrive disse 2 kriterier sammen til 1 kriterie?	NC
7.3.8	Skovejeren skal i forbindelse med driften sikre at opgaver gennemført af medarbejdere og specialmaskinfører finder sted i overensstemmelse med kravene til bæredygtig skovdrift. Dette sikres ved at de for den pågældende opgave, relevante dele af politik og målsætning er kendt og overholdes af medarbejdere og specialmaskinfører. Ansatte og specialmaskinfører skal endvidere have adgang til den skriftlige dokumentation som er relevant for deres opgaveløsning, herunder til de registrerede natur-, kultur- og friluftsværdier. Derudover skal de altid besidde den for opgaven relevante viden. Ejeren skal herunder sikre at specialmaskinfører som minimum er i besiddelse af kompetencer som listet i bilag 2.		
7.4.2 e)	Registreringer relaterende til kort af: <ul style="list-style-type: none"> • Udlagte biodiversitetsarealer herunder urørt skov. 	Dot 3 foreslås ændret til Øvrige naturværdier. Blandt andet områder med en stor biodiversitet eller med sjældne dyr/planter, urørt skov,	DN

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	<ul style="list-style-type: none"> Tinglyste fredninger og Naturbeskyttelseslovens § 3 områder som er registrerede hos myndighederne. Øvrige naturværdier. Blandt andet områder med en stor biodiversitet eller med sjældne dyr/planter, urørt skov, arealer med gamle driftsformer, § 3 arealer som ikke er registrerede hos myndighederne og § 28 arealer af væsentligt omfang. (Kan f.eks. være en 'nøglebiotopregistrering', en 'naturværdibedømmelse' eller ejerens egen registrering af ejendommens vigtigste naturværdier). Fortidsminder og kulturspor, som er registret hos myndighederne. Skovens adgangsforhold (veje og større stier) samt særlige anlæg for friluftslivet (Kan f.eks. være bålsteder, primitive overnatningspladser, skovlegepladser, udsigtspunkter, P-pladser m.v.) Arealer udlagt til intensive driftsformer 	<p>arealer med gamle driftsformer, arealer der gennem flere omdrifter har været bevokset med samme hjemmehørende træart, § 3 arealer som ikke er registrerede hos myndighederne og § 28 arealer af væsentligt omfang. (Kan f.eks. være en 'nøglebiotopregistrering', en 'naturværdibedømmelse' eller ejerens egen registrering af ejendommens vigtigste naturværdier)</p> <p>(ændring fremhævet)</p> <p>Til dot 4: Hvilket ansvar har en skovejer for, at kulturminder som han/hun kender til, bliver registreret hos myndighederne? Vi har en konkret sag på statens areal</p> <p>Jeg kan konstatere at det i princippet fortsat ikke vil være et krav at gennemføre en nøglebiotopsregistrering – eller for den sags skyld registrering af naturværdier? Det forekommer løst formuleret. På den konto er der givetvis visse certificerede ejendomme som ikke har nogen egentlig registrering.</p>	
7.4.2 f)	Plejeplan for biodiversitetsarealer	Bør suppleres med et par stikord om form og omfang for plejeplan	DDS øst
7.4.6	<p>Sælges produkter fra skoven som certificerede skal der for hver leverance gives som minimum følgende information enten via faktura, følgeseddel eller måleliste:</p> <ul style="list-style-type: none"> Skovens navn som det fremgår af certifikatet Hvilke produkter som er omfattet Mængde af de leverede produkter Dato/periode for levering Formel erklæring om at produkterne er certificerede Certifikatnummer eller logolicenskode 	Kravene som står anført under 4.6 bør også gælde i forbindelse med 4.7? ligesom at 5 års arkiveringskrav vel også bør gælde under 4.6?	DDS øst
Bilag 1	Relevant dansk lovgivning	Se generel bemærkning om Skovloven og Naturbeskyttelsesloven	DANAK

Bemærkninger til PEFC Danmarks krav til gruppecertificering af bæredygtig skovdrift PEFC DK 003-X

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
3	PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-3 ISO 9001:2008 Kvalitetsstyringssystemer - Systemkrav ISO 14001:2004 Miljøledelsessystemer – kravbeskrivelse	Se generel bemærkning om ISO 9001 og ISO 14001	DANAK
5.2	<p>Minimumskrav til ledelsessystem</p> <p>Ved PEFC certificering af gruppeledere stilles krav om anvendelse af et ledelsessystem. Systemet skal som minimum kunne håndtere og styre de krav til rutiner og dokumentation, der stilles til gruppelederen i dette dokument. Systemet kan for eksempel være baseret på ISO 9001, ISO 14001 eller et tilsvarende system udviklet til formålet.</p> <p>Det skal demonstreres, at virksomheden har etableret et ledelsessystem i overensstemmelse med denne standard, og at alle gruppemedlemmerne lever op til kravene i "PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-x".</p> <p>Virksomheden skal være i stand til at demonstrere dens evne til at samle og analysere data fra alle gruppemedlemmerne, inklusiv virksomhedens beføjelser og evne til at igangsætte ændringer hos de enkelte gruppemedlemmer, hvis det er nødvendigt.</p>	DANAK mangler beskrivelse af, hvad PEFC Danmark mener med, at et system kan være baseret på ISO 9001 eller ISO 14001, se generel bemærkning om ISO 9001 og ISO 14001.	DANAK
5.6	<p>Følgende procedurer/rutiner skal som minimum beskrives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - - - - Håndtering af afvigelser og korrigerende handlinger (se eksempel i bilag 1) 	<p>Man kan godt ud fra ovenstående tekst få det indtryk at bilag 1 ikke er bindende for gruppeorganisationen men blot et eksempel hvordan en beskrivelse kan se ud.</p> <p>Er det korrekt?</p>	KWP
Bilag 1	<p>Observationer:</p> <p>Observationer er forhold, der registreres på ejendommen, som ikke er i overensstemmelse med skovstandard, men som ikke afviger i betydende grad eller ikke medfører betydende risiko for negative miljøeffekter. Det vurderes, hvorvidt det observerede er</p>	<p>Observationer</p> <p>2. afsnit: "Hvis observationen ikke kan begrundes som anført, påtales denne skriftligt overfor ejeren."</p> <p>DANAK foreslår følgende formulering: "En observation</p>	DANAK

<p>rimeligt begrundet i særlige forhold på ejendommen.</p> <p>Hvis observationen ikke kan begrundes som anført, påtales denne skriftligt overfor ejeren.</p> <p>Observationer kan udvikle sig til afvigelser</p> <p>Mindre afvigelse En mindre afvigelse er en afvigelse som betyder, at en indikator udvikler sig i decideret negativ retning eller at der findes forhold i driften, der er problematiske i forhold til skovstandarden generelt eller hvor der ikke er taget tilstrækkelig hånd om tidligere observationer.</p> <p>Det vurderes, hvorvidt afvigelsen er rimeligt begrundet i særlige forhold på ejendommen.</p> <p>Hvis afvigelsen ikke kan begrundes som anført, påtales denne skriftligt overfor ejeren, og denne får et skriftligt påbud om en korrigerende handling. Afhængig af afvigelsens art kan gruppelederen give en frist for den korrigerende handling som senest kan være ved næste opfølgende audit - dog tidsmæssigt maksimalt 1 år.</p> <p>Hvis der ikke følges op med korrigerende handlinger for en mindre afvigelse inden for den fastsatte tidsfrist vil den mindre afvigelse blive opgraderet til en større afvigelse.</p>	<p>skal fremgå af auditrapporten.”</p> <p>Mindre afvigelse 3. afsnit: <i>”Hvis afvigelsen ikke kan ... maksimalt 1 år.”</i></p> <p>DANAK foreslå følgende formulering: ”En mindre afvigelse håndteres af certificeringsorganets procedure for afvigelseshåndtering.”</p>	
--	---	--

Bemærkninger til PEFC Danmarks krav til certificerings- og akkrediteringsprocesser PEFC DK 005-2

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
3	<p>PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-X</p> <p>PEFC Danmarks krav til gruppecertificering af bæredygtig skovdrift– PEFC DK 003-X</p> <p>PEFC Danmarks vejledning til PEFC notifikation af certificeringsfirmaer – PEFC DK 006-X</p> <p>Ordliste og definitioner for det danske PEFC certificeringssystem for bæredygtig skovdrift – PEFC DK 007-X</p> <p>DS/EN ISO/IEC 17011:2004 Overensstemmelsesvurdering - Generelle krav til akkrediteringsorganer, der akkrediterer virksomheder, som foretager overensstemmelsesvurdering</p> <p>DS/EN ISO 19011:2002 Retningslinier for audit af kvalitetsstyringssystemer og af miljøledelsessystemer</p> <p>IAF MD:2007: IAF mandatory document for the certification of multiple sites based on sampling</p>	<p>DANAK mangler henvisning til DS/EN ISO/IEC 17021:2006.</p> <p>Se generel bemærkning om DS/EN ISO/IEC 17021:2011</p>	DANAK
5.1	<p>Kravene til auditorer, som udfører audits af bæredygtig skovdrift og gruppecertificering af bæredygtig skovdrift, er baseret på de generelle retningslinier for auditering af kvalitets- og/eller miljøledelsessystemer suppleret med ekspertise inden for sektoren.</p> <p>Auditoren skal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opfylde de generelle krav for auditorer defineret i DS/EN 19011:2002 Retningslinier for audit af kvalitetsstyringssystemer og af miljøledelsessystemer, og 2. Have et godt kendskab til den danske PEFC certificeringsordning for hvad angår bæredygtig skovdrift, og 3. Have grundigt kendskab til skovdrift og skovadministration og de øvrige elementer indeholdt i PEFC Danmarks skovstandard. 	<p>5.1. Krav til auditorer</p> <p>Segenerel bemærkning om DS/EN ISO/IEC 17021:2011.</p> <p>3. afsnit "Ved auditering skal der anvendes mindst en skovbrugskyndig person..." DANAK ønsker præciseret, at dette krav gælder for alle audits: både certificering, overvågning og recertificering.</p>	DANAK

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	Ved auditering skal der anvendes mindst en skovbrugskyndig person med en skovbrugsfaglig uddannelse ⁴ og 2 års praktisk erfaring med skovdrift, samt mindst en person med erfaring med certificeringsprocedurer. Der er ingen hindring for at dette kan være en og samme person.		
6.1	Certificeringsorganer der udfører certificering af bæredygtig skovdrift og/eller gruppecertificering af bæredygtig skovdrift skal være akkrediteret af et nationalt akkrediteringsfirma som er medlem af IAF	"Certificeringsorganer...". DANAK ønsker følgende formulering: "Akkrediteringen kan forestås af den Danske Akkrediterings- og Metrologifund, DANAK eller af et tilsvarende anerkendt akkrediteringsorgan, som har underskrevet den europæiske samarbejdsorganisation for akkrediteringsorganers (EA) multilaterale aftale om gensidig anerkendelse."	DANAK
6.4	I det følgende specificeres PEFC Danmarks supplerende krav til certificeringsorganer der udfører certificering af bæredygtig skovdrift og gruppecertificering af bæredygtig skovdrift efter den danske ordning i forhold til ISO/IEC 17021	I overskrift og i 1. afsnit skal er henvist til "ISO/IEC 17021" DANAK ønsker henvist til "DS/EN ISO/IEC 17021:2006."	DANAK
6.4.2	Certificeringsfirmaet kan udstede certifikatet for en periode på maksimalt 3 år. Certificeringsfirmaet kan tilbagetrække et certifikat permanent eller suspendere det for en specificeret periode. Beslutning om tilbagetrækning eller suspensering af et certifikat skal meddeles ansøgeren skriftligt sammen med en begrundelse herfor. Ansøgeren kan til hver en tid skriftligt opsige certifikatet i gyldighedsperioden. Opsigelsen har effekt fra det tidspunkt certificeringsorganet modtager den skriftlige opsigelse	1. afsnit "Certificeringsorganet kan udstede certifikatet for en periode på maksimalt 3 år." Dette er allerede beskrevet i 17021 og derfor ikke et supplerende krav. 2. afsnit "Certificeringsfirmaet kan tilbagetrække..." Dette er allerede beskrevet i 17021 og derfor ikke et supplerende krav.	DANAK
6.4.3	Certificeringsfirmaet skal udføre kontrol af brugen af PEFC logo hvis den certificerede enhed er en PEFC logobrunder	1. afsnit "Certificeringsfirmaet skal udføre kontrol..." Dette er allerede beskrevet i 17021 og derfor ikke et supplerende krav.	DANAK
6.5	2. afsnit: Proceduren skal opfylde kravene i ISO/IEC 17021	2. afsnit "Proceduren skal opfylde kravene i ISO/IEC 17021." DANAK ønsker følgende formulering: "Proceduren skal opfylde kravene i DS/EN ISO/IEC 17021:2006."	DANAK

⁴ Forstkandidat, Skov- og landskabsingeniør eller lignende uddannelse.

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
6.5.3	<p>Certificeringsauditten skal indeholde følgende faser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Interessenthøring. Forud for vurdering af overensstemmelse med "PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-x" skal relevante interessenter høres med en frist på minimum 14 dage. Høringen skal som minimum foretages ved annoncering på certificeringsorganets hjemmeside. Relevant information fra eksterne parter skal herefter inkluderes i vurderingen. 2. Indledende møde. 3. Indsamling af revisionsgrundlag. Ansøgers skovdrift / virksomhedsdrift skal auditeres mod gældende standard(er). Auditholdet skal indsamle det nødvendige revisionsgrundlag for at kunne bedømme om skovdriften/gruppelederen lever op til de stillede krav. Vurdering af overensstemmelse af kravene i "PEFC Danmarks skovstandard" for gruppemedlemmer i en gruppecertificering skal baseres på sampling. Samplingsmetoden skal følge retningslinierne i IAF MD:2007 4. Bedømmelse af revisionsgrundlag. Her vurderes om der er overensstemmelse med certificeringskravene og om ansøger kan certificeres eller evt. hvilke ændringer, som skal ske, før ansøgeren kan certificeres. Vejledning i håndtering af observationer og afvigelser fra "PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-2" findes i bilag 1. 5. Afsluttende møde. Når forholdene er vurderet giver auditorholdet et skriftligt og et mundtligt resume af deres observationer til ansøgeren. 6. Afrapportering. Auditorholdet giver certificeringsorganet en certificeringsrapport. Ansøgeren skal have certificeringsrapporten til gennemlæsning og mulighed for at kommentere indholdet inden den gives til certificeringsfirmaet. Herunder mulighed for at beskrive de tiltag der skal laves eller planlægges at blive lavet, for at rette op på uoverensstemmelser med certificeringskravene 	<p>1. afsnit 1. punkt "Interessenthøring. Forud for..." er et supplerende krav ift. 17021 og skal medtages under 6.4 Supplerende krav i forhold til DS/EN ISO/IEC 17021:2006.</p> <p>1. afsnit 6. punkt "Afrapportering. Auditholdet..." DANAK foreslår følgende formulering: "Afrapportering. Auditholdets auditrapport og afvigelsesrapportering følger certificeringsorganets procedurer herfor."</p>	DANAL

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
6.5.4	<p>Certificeringsrapporten skal som minimum indeholde følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identifikation af auditholdet - Anvendelsesområdet for certificeringen - En overensstemmelsesvurdering i forhold til certificeringskravene. Observationer og afvigelser skal altid dokumenteres i rapporten. - Sammendrag af interessenthøringen - Sammendrag af rapporten som indeholder: <ul style="list-style-type: none"> o Stamdata o Politik og målsætning for ejendommen (for individuelt certificerede skovejendomme) o Eventuelle afvigelser <p>Ansøger og den ledende auditor kan aftale yderligere indhold af rapporten.</p> <p>Certificeringsorganet skal gøre sammendraget af certificeringsrapporten tilgængelig for offentligheden</p>	<p>3. afsnit "Ansøger og den ledende auditor kan aftale yderligere indhold af rapporten." DANAK foreslår, at denne sætning helt bortfalder, da indhold af auditrapporter er beskrevet i certificeringsorganets procedurer herfor.</p> <p>4. afsnit "Certificeringsorganet skal gøre sammendraget af certificeringsrapporten tilgængelig for offentligheden." er et supplerende krav ift. 17021 og skal medtages under 6.4 Supplerende krav i forhold til DS/EN ISO/IEC 17021:2006</p>	DANAK
6.5.7	<p>Certificeringsorganet skal årligt udføre opfølgende audit hos certificerede skovejendomme og gruppeledere i certifikatets gyldighedsperiode for at verificere at de fortsat lever op til kravene i den danske ordning. Ved opfølgende audit skal punkt 6.5.3 og 6.5.4 gennemføres med undtagelse af interessenthøringen, ligesom at der ikke kræves samme intensitet som ved hovedaudits. For opfølgende audits af gruppeledere kræves dog at alle dele af ledelsessystemet er revideret mindst en gang i certifikatets gyldighedsperiode.</p> <p>Hvis der sker ændringer i driften, forretningsgang mht. dokumentation eller dataregistrering hos en certificeret skovejendom eller gruppeleder skal certificeringsorganet kræve oplysningerne fra den certificerede virksomhed og der laves en korrektionsplan herfor.</p> <p>Korrektionsplanen vurderes og kan den godkendes opretholdes certifikatet. I modsat fald udstedes certifikatet ikke</p>	<p>2. afsnit "Hvis der sker ændringer i driften, forretningsgang mht. dokumentation eller dataregistrering hos en certificeret skovejendom eller gruppeleder skal certificeringsorganet kræve oplysninger fra den certificerede virksomhed og der laves en korrektionsplan herfor." DANAK foreslår følgende formulering: "Hvis der sker ændringer i driften, forretningsgang mht. dokumentation eller dataregistrering hos en certificeret skovejendom eller gruppeleder skal den certificerede virksomhed straks oplyse certificeringsorganet herom, så der kan laves en korrektionsplan herfor."</p> <p>3. afsnit "Korrektionsplanen vurderes og kan den godkendes opretholdes certifikatet. I modsat fald udstedes certifikatet ikke og ansøgeren må ansøge igen." DANAK foreslår, at denne sætning helt bortfalder, da proceskrav er beskrevet i certificeringsorganets procedurer herfor.</p>	DANAK

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	og ansøgeren må ansøge igen.		
6.8.1	Følgende referencer til kravdokument skal anvendes: Certificering af skovdrift: Ved individuel certificering af skovdrift: "PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-x" Ved gruppecertificering af bæredygtig skovdrift: "PEFC Danmarks krav for gruppecertificering af bæredygtig skovdrift – PEFC DK 003-x" og "PEFC Danmarks skovstandard – PEFC DK 001-x"	Afsnitsnummeret er forkert, skal være 6.6.1?	DANAK
7	Akkrediteringsorganet skal være medlem af European Cooperation for Accreditation, (EA) og/eller det internationale akkrediterings forum (IAF) og have underskrevet den multilaterale aftale om gensidig anerkendelse. Akkrediteringsorganet skal implementere procedurer beskrevet i ISO/IEC 17011/2004 og andre dokumenter anerkendt af IAF. Information om akkrediteringen skal følge enhver udstedelse af skovforvaltnings-, gruppe- og sporbarhedscertifikater	1. afsnit er OK. 2. afsnit. DANAK foreslår, at dette afsnit helt bortfalder, da det implicit er opfyldt. 3. afsnit er møntet på certificeringsorganers udformning af certifikater og høre hjemme under punkt 6.6 Oplysninger på certifikater. "Sporbarhedscertifikater" bør slettes, da de relaterer til 45011 og ikke 17021.	DANAK
Bilag 1	<u>1. Observationer</u> Observationer er forhold, der registreres på ejendommen, som ikke er i overensstemmelse med skovstandarden, men som ikke afviger i betydende grad eller ikke medfører betydende risiko for negative miljøeffekter. Det vurderes, hvorvidt det observerede er rimeligt begrundet i særlige forhold på ejendommen. Hvis observationen ikke kan begrundes som anført, påtales denne skriftligt overfor ejeren. Observationer kan udvikle sig til afvigelser.	Bilag 1, Observationer 2. afsnit: "Hvis observationen ikke kan begrundes som anført, påtales denne skriftligt overfor ejeren." DANAK foreslår følgende formulering: "En observation skal fremgå af auditrapporten." Bilag 1, Mindre afvigelse 3. afsnit: "Hvis afvigelsen ikke kan ... maksimalt 1 år." DANAK foreslår følgende formulering: "En mindre afvigelse håndteres af certificeringsorganets procedure for afvigelseshåndtering."	DANAK

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	<p><u>2. Mindre afvigelse</u> En mindre afvigelse er en afvigelse som betyder, at en indikator udvikler sig i decideret negativ retning eller at der findes forhold i driften, der er problematiske i forhold til skovstandarden generelt.</p> <p>Det vurderes, hvorvidt afvigelsen er rimeligt begrundet i særlige forhold på ejendommen.</p> <p>Hvis afvigelsen ikke kan begrundes som anført, påtales denne skriftligt overfor ejeren, og denne får et skriftligt påbud om en korrigerende handling. Afhængig af afvigelsens art kan certificeringsorganet give en frist for den korrigerende handling som senest kan være ved næste opfølgende audit - dog tidsmæssigt maksimalt 1 år.</p> <p>Hvis der ikke følges op med korrigerende handlinger for en mindre afvigelse inden for den fastsatte tidsfrist vil den mindre afvigelse blive opgraderet til en større afvigelse.</p>		

Bemærkninger til Ordliste og definitioner PEFC DK 007-X

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
2		<p>Definitioner</p> <p>"Akkreditering", Akkrediteringsorgan" og "Certifikat" har alle henvisninger til "(ISO Guide 2)". Henvisningen skal være til "(ISO/IEC Guide 2:1996. Standardisering og relaterede aktiviteter – generel ordliste)"</p> <p>"Audit", "Auditor", "Audithold", "Auditplan" og "Auditrapport" har alle henvisning til ISO 9000 ?</p> <p>"Miljøledelsessystem, Miljøstyringssystem" har henvisning til "(ISO 14004) ?</p> <p>DANAK påpeger, at der ikke er en definition for "Kvalitetsledelsessystem, kvalitetsstyringssystem".</p>	DANAK
2		<p>Forslag til flere ord der bør defineres:</p> <p>Tilstrækkelig vedmasse</p> <p>Anden særlig drift</p> <p>Klon</p> <p>Blivende træart</p>	DN
2	<p>Belastende aktiviteter: Aktiviteter der har en intensitet og/eller form som kan true skovens naturværdier eller dyrkningspotentiale. Fx hvor der tillades mountain bikes uden for veje og stier</p>	<p>Forslag om ændring:</p> <p>Belastende aktiviteter: Aktiviteter der har en intensitet og/eller form som kan true skovens naturværdier, kulturværdier eller dyrkningspotentiale. Fx hvor der tillades mountain bikes uden for veje og stier.</p> <p>Ændring fremhævet</p>	
2	<p>Betydende køreskader: Er køreskader af en karakter, så de forårsager erosion, ændre vandets naturlige vandring, laver dybe spor på bløde arealer som ændrer jordstrukturen, skader i områder med særlig høje naturværdier eller er af særlig betydning for friluftslivet</p>	<p>Betydende køreskader: Er køreskader af en karakter, så de forårsager erosion, ændre vandets naturlige strømning, laver dybe spor på bløde arealer som ændrer jordstrukturen,</p>	DN

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
		skader i områder med særlig høje naturværdier eller af særlig betydning for friluftslivet. Ændring fremhævet	
2	Intensive driftsformer: Driftsformer som er afhængige af vedvarende tilførsel af hjælpepestoffer (pesticider og/eller gødning), som fx juletræer, pyntegrønt, vildtagre m.m	Er der behov for en definition af "vedvarende"?	DN
2	Naturlig foryngelse: Foryngelse baseret på naturligt frøfald. De kunstige hjælpemidler består oftest kun i hugstindgreb.	Naturlig foryngelse: Foryngelse baseret på naturligt frøfald. De kunstige hjælpemidler består oftest kun af hugstindgreb og evt. jordbearbejdning.	DN
2	Naturlig succession: Naturlig tilgroning af større bare flader efter forstyrrelse af det eksisterende økosystem (fx renafdrift eller stormfald).	" efter forstyrrelse af det eksisterende økosystem (fx renafdrift eller stormfald)" foreslås slettet, det kan vel også være af tidl. landbrugsjord.	DN
2	Afsnit 3 under skovbryn Løvtræer i skovens ydergrænse er ikke altid del af et skovbryn, og kan kun karakteriseres som sådan, hvis ovennævnte forhold er til stede. Dybkronede træer i udkanten af skoven er derfor normalt ikke omfattet af bestemmelsen om skovbryn, men på grund af disse træers landskabelige værdi og ofte ringe kvalitet vil det som regel være formålstjenligt at lade kantræerne stå.	" Dybkronede træer i udkanten af skoven er derfor normalt ikke omfattet af bestemmelsen om skovbryn" Er dette baseret på retspraksis eller?	DN
2	Skovenge: Er lysåbne græsarealer uden for omdrift som findes inde i skoven. Skovenge er værdifulde hvad enten de ligger urørt hen, græsses eller slås, men de er sårbare over for gødskning, sprøjtning og tilgroning	Forslag til tilføjelse: ".. , sprøjtning og tilgroning"	DN
2	Skovklima: Skoven er et kompliceret økosystem, der afhænger af lys, klima, jordbund og vandforhold, og hvor alle levende organismer indgår i et sammenspil. Balancen mellem de førnævnte elementer skaber skovens klima. Sammenlignet med det åbne land er der i skoven mindre blæst, mindre temperaturudsving og højere luftfugtighed, alt i alt gunstigere vilkår for trævækst.	Forslag til tilføjelse: "...og skovens øvrige flora og fauna"	DN
	Litteratur: DS/EN ISO 9000:2000 Kvalitetsstyringssystemer – grundprincipper og ordliste DS/EN ISO 14001:1996 Miljøledelsessystemer – kravsbeskrivelse med råd om anvendelse.	"DS/EN ISO 9000:2000" skal være "DS/EN ISO 9000:2006". "DS/EN ISO 14001:1996" skal være "DS/EN ISO 14001:2004".	DANAK

Afsnit	Oprindelig tekst	Bemærkning/forslag til ændring	afsender
	<p>ISO/IEC Guide 2:1996 (DS/EN 45020:1998) Standardisering og relaterede aktiviteter – generel ordliste</p> <p>Vejledning til naturbeskyttelsesloven - http://www.naturstyrelsen.dk/Lovstof/Lovomraader/Naturbeskyttelsesloven.htm</p> <p>Vejledningen til skovloven – http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/5B89FE2A-8494-4790-B57A-AF5F5281C180/53180/Helevejledningen.pdf</p> <p>MCPFE Ministerkonference om beskyttelse af skove i Europa, resolution H1, Helsinki 1993</p>	<p>"ISO/IEC Guide 2:1996 (DS/EN 45020:1998)" skal være "ISO/IEC Guide 2:1996 (DS/EN 45020:2007)"</p> <p>DANAK påpeger, at henvisning til ISO 9001:2008 mangler.</p>	